

Til
Klima- og miljødepartementet

Vår dato: 30.09.2023

Høringssvar - forslag til ny lov om bærekraftige produkter og verdikjeder

Sjømat Norge viser til høringsnotat fra Klima- og miljødepartementet datert 30.06.2023 om forslag til styrking av lovgivning for bærekraftige produkter og verdikjeder.

Sjømat Norge er Norges største sjømatorganisasjonen, og organiserer blant annet en stor andel av de norske havbruksselskapene og tilhørende bransjer, inkludert leverandørindustri og tjenesteleverandører til havbruket. Vi har over 900 medlemsbedrifter, og disse representerer omtrent 21.000 ansatte. Sjømat Norge er en landsforening i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

Styrking av lovverket for en sirkulær økonomi som element for å sikre en bærekraftig utvikling

Sjømat Norge stiller seg positiv til høringens forslag om å gjennomføre de nevnte rettsakter i Norge herunder forordningen som blir vedtatt basert på utkastet COM (2022) 142 final. Forslaget vil styrke det norske lovverket bl.a. for utvikling av en sirkulær økonomi. Rettsaktene vil bidra til at det utvikles produkter som har lavere miljøfotavtrykk herunder klimagassutslipp, skaper mindre avfall og motvirker sløsing av ressurser. Dette er i tråd med Sjømat Norges visjon om bærekraftig matproduksjon med mindre miljøavtrykk.

Som påpekt, er ikke de aktuelle rettsaktene vedtatt enda, og vi vil ikke kommentere forslagene til spesifikke bestemmelser i utkastene selv om det i praksis ikke vil bli mulig å påvirke innholdet på en senere stadium. Som beskrevet i høringsnotatet, er ikke gjeldende norsk lovverk som skal gi hjemmel for innføringen av EUs regelverk som vil bli inkorporert i EØS-avtalen, tilpasset bl.a. innretningen mot hele verdikjeder og med ett bredt sett av hensyn som skal ivaretas med enkelte rettsakter. Dette er utfordrende fordi gjennomføring av deler av flere rettsakter strengt tatt kan hjemles i andre lover enn den som er foreslått her. Vårt poeng er at Sjømat Norge allerede i dag har registrert at implementering av bestemmelser fastsatt i inkorporerte rettsakter, gjennomføres i parallelle forskrifter dvs. dobbelthjemling av samme bestemmelser og delvis adskilt fra andre bestemmelser i de aktuelle rettsaktene. Dette er uholdbart for pliktsubjektene og ulempene forsterkes ved at tilsynsorganene legger feil tolkninger av regelverket til grunn for sin tilsynsvirksomhet.

Høringsnotatet beskriver hvordan endringer i hoved forordningen delvis skal gjennomføres ved endringer i den foreslått lov og delvis gjennom forskrifter gitt med hjemmel i den samme loven. Sjømat Norge har full forståelse at dette nok vil være "den mest praktiske veien å gå for at oppdateringene ikke skal forsinkes unødige. Det angis også at Kommisjonens endringer av annekse og vedtatte "delegated acts" skal implementeres gjennom forskrift. Vi støtter dette,

men for at det til enhver tid gjeldende regelverk skal være mulig å sette seg inn i både for pliktsubjekter og tilsynsorganer, er det etter vår mening at lov og tilhørende forskrift presenteres for alle på en måte som gjør det hele oversiktlig for brukerne.

Vi vil be om at utfordringene som er nevnt over adresseres også for Stortinget i forbindelse med behandlingen av lovforslaget bl.a. fordi en tilstrekkelig klargjøring av regelverket vil kreve at det allokeres tilstrekkelig med ressurser til formålet. Sjømat Norges erfaringer med gjennomføring av EØS-bestemmelser i norsk rett er dessuten at bruken av flere lover for å ivareta samme hensyn, leder til regelverk som er i strid med EØS-bestemmelser. Innføring av flere lover med overlappende virkeområder øker, etter vår oppfatning, sannsynligheten for fastsettelse av bestemmelser i strid med EØS-avtalen. Sjømat Norge mener at løsningen på hvordan man skal redusere denne sannsynligheten bør presenteres for Stortinget.

Når det er nevnt, er det også grunn til å peke på følgende fra side 12 i høringsnotatet:

"Lovforslaget omfatter ikke verdikjedereguleringer som i hovedsak tilligger andre myndigheter enn miljømyndighetene. Verdikjeden for mat er en prioritert verdikjede under handlingsplanen for sirkulær økonomi, og det utvikles nytt regelverk på matområdet innenfor rammene av EUs Farm to Fork-strategi. Dette regelverket vil bli fulgt opp av departementene med ansvar på matområdet."

Flere av elementene i Farm to Fork-strategien vil gjennomføres i rettsakter som allerede i dag ligger innenfor KLD sitt ansvarsområde. Videre har Kommisjonen meddelt at den vil presentere et forslag til overordnet forordning som den selv omtaler som "lex generalis" for bærekraftig utvikling av mat-systemene og der det vil være særlig fokus på endringer og krav med tanke på *miljømessig* bærekraftig utvikling herunder krav til hvordan miljøregnskap skal gjennomføres dvs. overlapp med det som er beskrevet i avsnitt 3.7 i høringsnotatet og som også er omtalt i utkastet til "Green Claims Directive" (COM(2023) 166 final) som Barne- og familiedepartementet har fått ansvar for å implementere, BFD har hatt utkastet på høring tidligere i år. Dette understreker igjen at Stortinget må bli opplyst om at det kan være en utfordring å unngå dobbeltreguleringer i norsk lovverk i forbindelse med EUs gjennomføring av sin Green Deal policy.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge